

Kronika

Vilniaus universiteto Lietuvių literatūros katedra 2008 metais

2007 m. gruodį katedros docentė Audinga Peluritytė-Tikuišienė buvo apdovanota Vilniaus universiteto (toliau – VU) rektorius „2007 metų dėstytojo vardo“ premija, kuri suteikiama atsižvelgiant į studentų vertinimus. 2008 m. birželį VU Lietuvių literatūros katedra įteikė savo kasmetines premijas studentams ir doktorantams. Vardinė prof. Vandos Zaborskaitės premija įteikta katedros doktorantei Neringai Klišienei už trečiųjų doktorantūros metų pasiekimus. Rašytojos Sofijos Čiurlionienės premija, įsteigta Akademinės skautijos sąjūdžio Vydūno fondo, buvo įteikta Lietuvių literatūros magistrantams Jūratei Čerškutei ir Tomui Andriukoniui.

Studijos. 2008 m. rudenį VU Filologijos fakultete pradėjo veikti nauja magistro pakopos studijų programa „Literatūros antropologija ir kultūra“. Ši programa buvo parengta Lietuvių literatūros katedroje, bendradarbiaujant su kitais fakulteto literatūros ir kultūros teorijos bei istorijos specialistais (programos rengėja ir studijų komiteto pirmininkė doc. Dainora Pociūtė-Abukevičienė). Gilinamojo pobūdžio magistrantūros programoje studijuojami ne tik literatūros, bet ir kultūros aspektai, todėl dėstomieji dalykai yra tarpdalykinio pobūdžio, leidžiantys parengti plataus profilio literatūros ir kultūros analitikus. Programa sulaukė didelio studentų susidomėjimo ir konkurso, todėl priimta daug studentų. 2008 m. rudens semestre programoje buvo skaitomi tokie nauji jai paruošti kursai kaip „Šiuolaikinės kultūros teorijos: fenomenologija, antropolo-

gija, poststruktūralizmas“ (prof. Arūnas Sverdiolas), „Literatūros antropologija“ (lekt. Brigita Speičytė), „Klasikinė ir modernioji teksto kritika“ (doc. Paulius Subačius ir lekt. Nijolė Keršytė), „Islamai ir krikščioniškoji literatūra“ (doc. G. Miškinienė) bei kiti.

Bakalauro studijų programoms naujus kursus parengė doc. Dalia Čiočytė („Literatūros interpretavimo metodai“, „Lietuvių literatūros klasikai“), dokt. Neringa Klišienė („Literatūra ir teatras“), lekt. Rimantas Kmita („Literatūros sociologija“).

2008 m. VU Filologijos fakulteto studentams doc. Audinga Peluritytė-Tikuišienė organizavo susitikimą su poetu Viktoru Rudžiansku (VU bibliotekos HIC), taip pat susitikimą su režisieriumi Gyčiu Lukšu bei filmo pagal rašytojo S. T. Kondroto romaną „Žalčio žvilgsnis“ peržiūrą bei diskusijas (Lietuvos kino sąjungos klubas).

Daktaro disertacijos. Katedros doktorantas Rimantas Kmita 2008 m. sėkmingai apgynė daktaro disertaciją „Poezijos modernėjimas totalitarinės tvarkos rėmuose. XX a. 7–9 dešimtmečiai“ (vadovė prof. Viktorija Daujotytė-Pakerienė). Nauju katedros doktorantu tapo Tomas Andriukonis.

Tyrimai. Reikšmingiausios publikacijos. Katedros mokslininkai 2008 m. išleido tris monografijas: prof. Viktorija Daujotytė-Pakerienė išleido knygą *Šokėja virš liepto per prarają. Onės Baliukonės poezija* (Vilnius: Lietuvos dailės muziejus) ir *Gyvenimas prie*

turgaus. *Monografija apie Joną Strielkūną* (Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla); doc. Dainora Pociūtė-Abukevičienė paskelbė monografiją *Maištininkų katedros. Ankstyvoji reformacija ir lietuvių–italų evangelikų ryšiai* (Vilnius: Versus aureus). Pastarosios knygos yra katedros vykdomos mokslinių tyrimų programos „Lietuvių literatūra ir kultūros procesai“ rezultatas.

Lekt. Brigita Speičytė (kartu su Gediminu Mikelaičiu) parengė mokslinių straipsnių rinkinį *Trečiasis Šatrijos Raganos laikas* (Vilnius: Šatrijos Raganos bendrija, 2008).

Stažuotės. Doc. Dainora Pociūtė-Abukevičienė 2008 m. sausį–kovą stažavo Harvardo (JAV) universiteto Italijos Renesanso tyrimų centre *Villa I Tatti* Florencijoje (Italija). Tai vienas žymiausių Renesanso tyrimo centrų, vykdančių plataus masto tyrimų programas, finansuojamas prestižiškiausiu pasaulyje pripažinto Harvardo universiteto. Nors centras veikia jau keletą dešimtmečių, Dainora Pociūtė-Abukevičienė buvo pirmoji Lietuvos mokslininkė, gavusi progą jame stažuotis ir dalyvauti centro moksliniuose seminaruose. Beje, pagrindinis Italijos Renesanso tyrimų centro fondatorius ir įkūrėjas buvo Harvardo universiteto absolventas, vienas žymiausių Renesanso specialistų XX a. Bernardas Berensonas, kilęs iš Lietuvos. Berensonas Harvardo universitetui paliko Renesanso vilą, įsigytą Florencijoje 1900-aisiais (kurioje gyveno iki mirties 1959 m.), unikalią Renesanso meno kolekciją ir biblioteką, kuri šiuo metu yra išplėsta iki vienos geriausių specializuotų Renesanso bibliotekų.

Lekt. Brigita Speičytė 2008 m. rugpjūčio 4–31 d. stažavosi Izraelio Haifos universitete – dalyvavo intensyviuose hebrajų kalbos kursuose.

Dokt. Neringa Klišienė 2008 m. liepos 22–rugsėjo 5 d. Liuveno katalikiškojo universiteto (Belgija) bibliotekoje kaupė metodologinę medžiagą rašomai disertacijai.

Konferencijos, akademiniai seminarai.

Trečiasis jau tradicinis Lietuvių literatūros katedros, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto bei VU Filologijos fakulteto Studentų mokslo draugijos organizuojamas akademinis vasaros seminaras *Literatūros salos* šiemet susibūrė Užvenčio malūne (Kelmės r.) liepos 30–rugsėjo 1 dienomis. Seminaro dėmesio centre buvo XIX a. ir XX a. pradžios literatūra, Povilo Višinskio „literatūrinė akademija“ ir žemaitiškoji literatūros klasika. Svarstytos ir dabartinės problemos: literatūros klasikos vaidmuo kintančiose kultūros ir gyvenimo situacijose; atmintis ir tradicijos komentarai šiuolaikinėje literatūroje; literatūrinės komunikacijos ryšiai ir neformaliosios literatūrinės bendruomenės nuo XIX a. iki dabar; laiškas kaip kultūrinės komunikacijos forma; literatūros antropologijos galimybės. Jame pranešimus įvairių Lietuvos aukštųjų mokyklų studentams skaitė ir mintimis su kolegomis dalijosi prof. Viktorija Daujotytė-Pakerienė (VU), doc. Dalia Dilytė (VU), doc. Sigitas Narbutas (LLTI), dr. Eugenijus Žmuida (LLTI), prof. Gintautas Mažeikis (ŠU), dr. Giedrė Šmitienė (LLTI), doc. Dalia Jakaitė (ŠU) ir kiti.

2008 m. balandžio 9–10 d. Vilniaus universiteto P. Smuglevičiaus salėje doc. Audinga Peluritytė-Tikuišienė kartu su doc. Regina Jakubėnas ir Lyginamųjų studijų asociacija organizavo tarptautinę mokslinę konferenciją „Vilnius: kultūrinė – literatūrinė refleksija“, kurioje skaitė pranešimą „Vilniaus sapnas šiuolaikinėje lietuvių literatūroje“. 2007 m. gruodžio 22 d. VPU Lyginamųjų literatūros studijų asociacijoje A. Peluritytė-Tikuišienė organizavo ir mokslinį seminarą „Europos kultūrų dialogai“ (pranešimus apie lietuvių–italų literatūrų ryšius skaitė doc. Dainora Pociūtė-Abukevičienė, apie orientą Vinco Krėvės kūryboje – doc. Regimantas Tamošaitis; apie poeto Czeslavo Miloszo įtaką šiuolaikinei lietuvių ir lenkų literatūrai – doc. A. Peluritytė-Tikuišienė).

Pranešimai tarptautinėse ir Lietuvos mokslinėse konferencijose. 2008 m. spalį doc. Dainora Pociūtė-Abukevičienė ir doc. Rita Tutlytė skaitė pranešimus Greifswaldo universiteto (Vokietija) konferencijoje, skirtoje tarpkultūrinei Baltijos regiono komunikacijai. Doc. Audinga Peluritytė-Tikuišienė skaitė pranešimą „Z. Herberto *Pono Cogito* ir M. Martinaičio *Kukučio* tapatybės klausimu“ konferencijoje „Tėvynių europietiškas: lietuvių–lenkų literatūriniai, kultūriniai ir kalbiniai ryšiai“ (Vilnius, spalio 23–24 d.).

Doc. Dalia Čiočytė 2008 m. lapkričio 7 d. Klaipėdos universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Literatūros katedros organizuotoje mokslinėje konferencijoje „Tautinis sąjūdis kaip kultūros istorija ir aktualija“ skaitė pranešimą „Tikėjimo samprata Vinco Kudirkos kūryboje“. Lekt. Brigita Speičytė 2008 m. skaitė pranešimus „Povilo Višinskio antropologinė laikysena ir motyvacija“ (Šiaulių Petro Višinskio viešosios bibliotekos konferencija „10-ieji Povilo Višinskio skaitymai“, Kurtuvėnai, birželio 27 d.); „Vinco Kudirkos imperatyvai“ (Konferencija „Vinco Kudirkos idealai – žmogaus ir piliečio tapatumo problema“ Šiaulių Maioronio literatūros muziejus, lapkričio 20 d.). Dokt. Neringa Klišienė 2008 m. balandžio 24 d. dalyvavo respublikinėje doktorantų mokslinėje konferencijoje „Naujausi humanitariniai tyrinėjimai – 2008“, kurioje jos skaitytas pranešimas „Atminties antropologija: Paryžiaus fenomenas, o gal mitas?“ įvertintas kaip geriausias.

Katedros mokslininkai aktyviai dalyvauja svarbiuose visuomeniniuose kultūros kongre-

suose ir konferencijose. Doc. Dainora Pociūtė-Abukevičienė skaitė pranešimą: „Logomachija: nepriklausoma Radvilos Juodojo Bažnyčia“ 2008 m. birželį vykusiame Santaros-Šviesos suvažiavime Alantoje. Doc. Audinga Peluritytė-Tikuišienė 2008 m. kalbėjo apie naujausią lietuvių prozą lietuvių literatūros vertėjų seminare Nidoje (2008 m. spalio). Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir partnerių organizuotame konferencijoje „Lietuvių kalbos dėstymo ir lituanistikos tyrimų naujovės pasitinkant Lietuvos vardo tūkstantmetį“ (2008 m. lapkričio 19–21 d.) Audinga Peluritytė-Tikuišienė skaitė paskaitas „Naujausia lietuvių literatūra“ ir „Naujausios lietuvių literatūros tendencijos“.

Dalyvavimas moksliniuose projektuose.

Doc. Dalia Čiočytė 2008 m. parašė straipsnį Sorbonos universiteto (Prancūzija) rengiamam žinynui „Bibliją ir literatūrą“ (prancūzų ir anglų kalbomis), dalyvavo *Freie Universitat Berlin* (Vokietija) projekte, skirtame tyrinėti Williamo Shakespeare'o vertimus.

Lekt. Brigita Speičytė 2008 m. dalyvavo VU ir LLTI projekte „Posovietinis literatūros mokslo posūkis: refleksija ir plėtra (POSŪKIS)“. Rengiamam angliškam straipsnių rinkiniui apie posovietinę lietuvių literatūrą parašė straipsnį „Nepoetinis eilėraščių menas: posovietinės lietuvių poezijos linkmės“ ir išvertė naujojo istorizmo teoretiko Stepheno Greenblatto straipsnį „Prisilietimas prie tikrovės“ rengiamai literatūros teorijos chrestomatijai.

**Dainora Pociūtė ir
Dovilė Švilpienė**